

Jak opisać bohatera?

Bibliografia:

- Źródło: William Wharton, *Pracowitemu wszystko się udaje*, [w:] tegoż, *Stado*, Poznań 2000.

Jak opisać bohatera?

Bohater

Źródło: Pat Loika, licencja: CC BY-SA 2.0.

Polecenie 1

Przygotuj zagadkę. Opisz jednego z uczniów, określając jego pozytywne cechy. Nie podawaj imienia. Zapisz swój opis poniżej lub w zeszyte. Przeczytaj go w klasie, niech wszyscy zgadną, o kogo chodzi.

Ćwiczenie 1

Do podanych poniżej wyrazów dopisz przykładowe zachowania osób posiadających takie cechy.

ambitny, pracowity, roztrzepany, chytry, niecierpliwy, nieśmiały

Ćwiczenie 2

Przeczytaj fragment powieści [Williama Whartona](#) pt. 'Stado'. Omów, czy narrator opisuje głównego bohatera w sposób pozytywny czy negatywny. Uzasadnij swoją odpowiedź.

” William Wharton

Pracowitemu wszystko się udaje

Lubił pomagać swoim rodzicom. Kiedy miał pięć lat, pomagał im w prostych pracach domowych, w sprzątaniu, zmiataniu podwórza, a nawet noszeniu wody ze studni. Ponieważ był jeszcze bardzo mały, więc wodę nosił w litrowym [skopku](#) na mleko i chociaż pięćdziesięciometrową trasę z domu do studni musiał pokonać cztery razy częściej niż jego matka, to wielki zbiornik w kuchni zawsze w końcu był pełny.

Z początku matka godziła się na pomoc [Sture](#)'a tylko dlatego, żeby się nie nudził, ale wkrótce zaczęła doceniać wartość tej pomocy. Sture

był zgodnym, chętnym i spokojnym pracownikiem, a wszystkie jego 'zabawy' były raczej tym, co inni przywykli traktować jako zwykłą harówkę.

Już w młodym wieku Sture był bardzo ambitny. Można to przypisać temu, że miał starych rodziców, którzy nie widzieli świata poza swoim jedynakiem; rozpieszczali go i zarazem wiązali z nim nadmierne oczekiwania. [...]

Sture nigdy się nie skarżył, że jakaś praca jest dla niego zbyt ciężka, zbyt brudna albo zbyt monotonna. Kiedy rozrzucał [gnojownik](#) w chlewie, podśpiewywał sobie. Ustawiał siano w kopki i nosił paszę ze [spichlerza](#) takimi naręczami, że ledwo mógł wszystko udźwignąć. A do tego przez cały czas rozmawiał ze zwierzętami, najwyraźniej zainteresowany w podtrzymywaniu tej interesującej [konwersacji](#).

Kiedy skończył siedem lat, oboje rodzice poważnie zaczęli się niepokoić o jego przyszłość. Był zbyt dobry, a oni w jego obecności czuli się dziwnie [zażenowani](#). Był taki szczęśliwy, taki chętny do pracy i tak bardzo im pomagał. To nie było naturalne. Pod tym i zresztą pod żadnym innym względem Sture stanowczo nie przypominał normalnego siedmiolatka. [...]

Poza szkołą Sture'a coraz bardziej interesowało wszystko, co miało jakiś związek z mechaniką. Udało mu się nawet skonstruować prostą pompę, napędzaną wiatrem, która doprowadzała wodę ze studni do zbiornika w kuchni. Wymyślił także system bramek między pastwiskami, które mógł otworzyć człowiek, a których nie była w stanie sforsować krowa. Wcześniej za całe

zamknięcie służył kawałek drutu okręcany dookoła kołków, a ciągle odkręcanie i zawijanie drutu zabierało mnóstwo czasu.

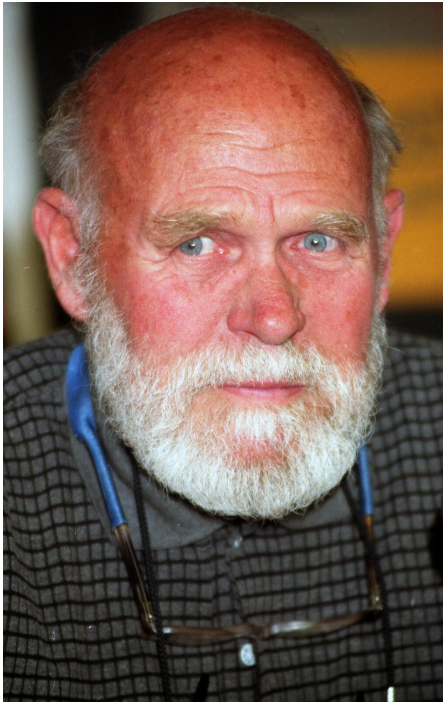
W oborze Sture urządził prymitywną kuźnię i sam zaczął robić proste narzędzia potrzebne w gospodarstwie. Tam właśnie wykuł specjalny pług, którym nawet on sam mógł orać pomimo niewielkiej wagi. [...]

Kiedy do nowego pługa zaprzągnął muła, wszystko działało wprost doskonale. Wystarczyło lekko nacisnąć na uchwyty, żeby ostrze zagłębiło się w ziemię i dzięki skrzydełkom nie tylko trzymało się pod powierzchnią, ale także nie skręcało i nie przechylało się na boki.

Ojciec Sture'a nie mógł uwierzyć własnym oczom, kiedy w którąś sobotę wstał do pracy i zobaczył, że cała górna część południowego pastwiska jest już zaorana. Chłopak specjalnie wstał o trzeciej rano, żeby zrobić ojcu niespodziankę i przy okazji pochwalić się nowym wynalazkiem. Sture miał wtedy dwanaście lat i chociaż nie był zbyt wysoki, to jak na swój wiek był bardzo silny.

Później Sture powiększył i ulepszył swój wiatrak w taki sposób, że mógł on służyć jako [prądnica](#). Żadna inna farma, aż po [Manawę](#), nie miała wtedy elektryczności. Sture wykuł na swoim małym kowadle nowe łopatkę dla wiatraka, a potem przeczytał tyle podręczników z zakresu elektryczności, ile potrzebował, żeby samemu nawinąć małą prądnicę. To wystarczyło i oborę oraz kuchnię rozświetliło, co prawda nieco przyćmione i wiecznie mrugające, ale zawsze elektryczne światło. To był prezent Sture'a dla rodziców, który podarował im z okazji swoich własnych trzynastych urodzin. [...]

O autorze

William Wharton

1925 – 2008

Amerykański pisarz, malarz i psycholog. W latach 60. XX w. razem z rodziną mieszkał na barce na Sekwanie we Francji. Pisał dla dorosłych. Jego powieści były niezwykle popularne w latach 90. XX w., zwłaszcza 'Ptasiek', 'W księżycową jasną noc' oraz 'Tato'.

William Wharton

Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Kim jest główny bohater tekstu Williama Whartona pt. 'Pracowitemu wszystko się udaje'? Aby odpowiedzieć szczegółowo na to pytanie, zgromadź i zapisz informacje na temat:

- płci,
- wieku,
- rodziny,
- zainteresowań głównego bohatera.

Ćwiczenie 4

Wypisz z tekstu opowiadania te fragmenty, w których narrator nazywa wprost cechy charakteru i osobowości Sture'a.

Ćwiczenie 5

Czego dowiadujemy się na temat bohatera z następujących opisów? Zapisz swoje wnioski poniżej lub w zeszycie.

1. '[...] chociaż pięćdziesięciometrową trasę z domu do studni musiał pokonać cztery razy częściej niż jego matka, to wielki zbiornik w kuchni zawsze w końcu był pełny.'
2. 'Ustawiał siano w kopki i nosił paszę ze spichlerza takimi naręczami, że ledwo mógł wszystko udźwignąć.'
3. 'A do tego przez cały czas rozmawiał ze zwierzętami, najwyraźniej zainteresowany w podtrzymywaniu tej interesującej konwersacji.'
4. '[...] przeczytał tyle podręczników z zakresu elektryczności, ile potrzebował, żeby samemu nawinąć małą prądnicę.'
5. 'To był prezent Sture'a dla rodziców, który podarował im z okazji swoich własnych trzynastych urodzin.'

Ćwiczenie 6

Połącz cechę Sture'a z właściwą sytuacją lub zachowaniem.

postępowy	wstawał wcześniej do pracy
pomysłowy	lubił sprawiać przyjemność innym, np. poprzez wyręczanie ich w pracy
bystry	wymyślił pompę i prądnicę
pracowity	sam nauczył się, jak skonstruować prądnicę
uczynny	doprowadził do gospodarstwa elektryczność
bezzainteresowany	chętnie pomagał rodzicom w pracach

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Przyporządkuj cechy do właściwych grup.

Cechy Sture'a

Pozostałe

leniwy	egoista	szczerzy
lekkomyślny	ambitny	
bezzainteresowany	życzliwy	
mądry	bystry	
wspaniałomyślny	pomocny	
uczynny	bezzaczynny	
pracowity	wytrwały	

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 8

W charakterystyce postaci ważne są relacje, jakie bohater tworzy z innymi.

- Nazwij uczucia rodziców do syna.
- Wyjaśnij, dlaczego rodzice niepokoiли się o Sture'a. Zapisz swoje obserwacje poniżej lub w zeszycie.

Ćwiczenie 9

Sture przejawiał wyjątkowe zdolności. Przerysuj tabelkę do zeszytu i uzupełnij ją odpowiedziami na pytanie, co Sture robił w podanym wieku.

Sture ma lat:	Praca, wynalazki
pięć	
siedem	
dwanaście	
trzynaście	

Ćwiczenie 10

Uporządkuj synonimy i antonimy do wyrazu „pracowity”.

Synonimy

Antonimy

rzetelny

pilny

sumienny

leniwy

ospały

bezczynny

próżniaczy

pełen poświęcenia

nieobowiązkowy

aktywny

gorliwy

opieszwały

gnuśny

wytrwały

bierny

nieustrudzony

ofiarny

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 2

- Który z wynalazków Sture’a wywarł na tobie największe wrażenie? Uzasadnij swoje zdanie.
- Racjonalizator to autor pomysłu usprawniającego pracę, produkcję; człowiek wprowadzający usprawnienia. Czy Sture’a można nazwać racjonalizatorem? Uzasadnij swoje zdanie.

Polecenie 3

Opisz postać Sture'a, bohatera powieści W. Whartona. Napisz kim jest, skąd pochodzi, ile ma lat. Przedstaw jego cechy charakteru i usposobienia. Pamiętaj o ich uzasadnieniu. Opis zakończ oceną postaci. Komiks pomoże ci w uporządkowaniu informacji.

Komiks na podstawie opowiadania Williama Whartona

Źródło: Uniwersytet Wrocławski, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.